

Telegraful Român

Organ național-bisericesc.

Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna

Apare zilnic

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

2 ex. (Of.)

Abonamentul:

Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei luni 600 Lei. — O lună 200 Lei. — Pentru bănci, autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRATIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Șagunismul și democrația

Ziarul „Libertatea” a publicat în Nrul său din 2 Oct. a. c., o chemare către preoțimea ortodoxă română, iscălită de Preotul prof. Const. Staicu și Preotul Econ. Al. Popescu. După ce înșiră un număr de desiderate, manifestul încheie: „Chemăm la luptă alături de noi în cadrul Partidului social-democrat, preoțimea ortodoxă română”.

Înainte de cele 15 puncte, cari alcătuiesc programul la a cărui înfăptuire e chemată preoțimea, chemarea cuprinde o seamă de considerațiuni generale, cari aproape toate sunt cât se poate de juste. Se vorbește în acest preambul de dragostea de popor, de egalitatea oamenilor, de prețuirea muncii, tot atâtea idei mari ale mișcărilor sociale contemporane, cari au fost aduse în lume prima dată de creștinism. De aceea „Biserica nu trebuie să se înfricoșeze de ideile noi, cari animă lumea, trecând-o dela o viață învechită la una curată și plină de fericire colectivă, pentru că această ideologie, la origine, este a ei. Biserica și clerul nu trebuie să se izoleze într-o expectativă nepotrivită, ci se impune ca, în aceste vremuri noi, să se apropie total și să rămână lângă nevoile muncitorimii și ale poporului”.

Căci „ideile democratice au fost practicate „ab initio” de Biserica: preoții și conducătorii lor erau aleși de vocea poporului”, „Biserica a răsărit din mijlocul poporului... Ea trebuie să fie și să rămână a poporului”.

Toate aceste afirmațiuni, inclusiv aceea despre caracterul popular al Bisericii, parcă ar fi luate din scrisul bisericesc de dincoace de Carpați, crescut din tradiția străveche a Ardealului și din duhul organizației șaguniene.

Dar de unde până acum aceste idei democratice șaguniene, erau hulite de reprezentanții clerului și de scrisul bisericesc al Vechiului Regat, ca protestante, ca laice, astăzi le vedem proclamate ca idei genuine ale creștinismului.

Acum se vede genialitatea legiurii șaguniene, care a anticipat cu hotărîre timpurile și ideile cele mai progresiste, fără ca să producă nici o conturbare în viața Bisericii, fără să sacrifice principiile dogmatice, sacramentale și canonice neschimbabile, cari trebuie să stea la baza oricărei organizări a ei.

Căci iată, cu toate pronunțările democratice din preambulul acestei „chemări”, când autorii ei trec la precizarea în puncte programatice a desideratelor, fixează în punctul 2 o propunere care contrazice tot ce s'a spus înainte despre caracterul popular al Bisericii și despre democrația ce trebuie să o însuflească. Numiții preoți se reazimă în acest punct pe premiza că Biserica nu e a poporului, ci a clerului, și deci democrația pentru dâșii e o chestiune care privește numai raporturile dintre ierarhi și preoți.

Tocmai din această depășită idee vine și dorința dâșilor de-a se schimba legea de organizare a Bisericii din 1925, care cuprinde duhul larg democratic al Statutului șagunian.

Iată ce spun numiții preoți în punctul 2:

„Modificarea legii și a statutului Bisericii ortodoxe române, astfel ca preoțimea să poată dispune ea însăși în mod democratic de destinele ei”.

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a luptat până acum cu toate regimurile dictatoriale pentru menținerea unei vieți democratice în Biserică, în mijlocul unui Stat care desființase toate corporațiile electivă și toate libertățile democratice. A luptat cu neînțelegerea

In pragul bătăliei pentru Cluj

București 7 — Informațiuni suplimentare, la comunicatul militar asupra operațiunilor desfășurate ieri, semnalează înaintări la Nord de Murășul superior, Nord de Arieș și în sectorul Turda, unde au fost smulse din mâinile inamicului mai multe înălțimi dominante.

În zona Gilău au fost realizate noi pătrunderi către Someșul mijlociu și în direcția CLUJ.

Trupele noastre, sprijinite de blindate sovietice, au depășit Salonta, înaintând către Nord-Vest.

La Vest de Timișoara, au fost cucerite localitățile Berecsău și Sânmihaiul german.

Lupte de stradă în Belgrad

Londra 7 — Trupele sovietice cari operează în Jugoslavia, au atins Tisa pe un front larg, la Nord de Pancevo, și înaintează peste frontiera cu Ungaria.

În cartierele periferice ale Belgradului se dau crâncene lupte de stradă, la baionetă.

De nimic nu avem mai mare lipsă azi decât de solidaritatea indestructibilă între toți Români, de voința tuturor de a crede și a mărturisi la fel, având un unic gând, un unic ideal, o unică țintă: salvarea neamului din primejdia care îl amenință. Toți trebuie să fim stăpâniți azi în toată ființa noastră de acest imperativ național fundamental, față de care toate care celelalte interese și și nevoi obștești sau particulare trebuie să amuțească, așteptându-și alt soroc pentru a-și cere ascultare.

I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE

Acțiunea britanică

Londra 7 — După trei ani și jumătate de ocupație germană, trupele britanice luptă din nou pe teritoriul Greciei. Ele au înaintat dincolo de Patras, care a fost cucerit alaltăieri.

În retragerea lor, germanii au aruncat în aer podul de peste canalul de Corint.

Lupte crâncene se desfășoară în insula Corfu.

Trupele de patrioți greci dau un sprijin remarcabil britanicilor.

cercurilor ierarhice și preoțești din Vechiul Regat, cari nu voiau să tolereze participarea poporului la regularea chestiunilor bisericesti și de aceea nu au aplicat-o decât parțial.

Acum vin alți preoți în numele „democrației” să ceară acelaș lucru: înlăturarea unei legi care dă cuvânt poporului în problemele vieții bisericesti.

Ce avansat e Șaguna față de înțelegerea preoților „democrați” de azi!

Dar ce cuminte a formulat Șaguna și legea din 1925, inspirată de duhul lui, marginile democrației în instituția divină și neschimbabilă a Bisericii, în raport cu expresiile nepotrivite ce le găsim în citatul punct 2 din „chemarea” preoților social-democrați: „ca preoțimea să poată dispune ea însăși în mod democratic de destinele ei”.

De Biserică nu poate dispune nimeni, nici democrația, nici dictatura, nici preoțimea, nici ierarhia, nici poporul. De Biserică dispune Domnul nostru Iisus Hristos. Ea are dogme, ea are principii de organizare ierarhică de drept dumnezeesc, ea are o Sfântă Tradiție. Orice „dispunere” de destinele ei, e limitată de aceste cadre divine.

Da, să înțelegem timpurile, să înviorăm dragostea și prețuirea creștină față de cei umili, față de muncitori, să luptăm pentru libertate și pentru drepturile omului, să fim o Biserică a poporului. Dar să ne păstrăm cugetarea limpede și să nu uităm de ființa divină a Bisericii.

Adică, îndărăt, sau mai bine zis înainte la Șaguna!

D. S.

Ne scrie preotul din Bobahalma

Spicuim dintr-o scrisoare, pe care preotul nostru din Bobahalma ni-a trimis-o la redacție, cele ce urmează:

Exprimăm marea satisfacție a noastră a preoților prin măsura ce-ați luat-o ca *Telegr. Rom.* să apară zilnic, nu numai pentru descifrarea în duh național și creștin a evenimentului epocal ce-l trăim, dar ni-a adus, — cel puțin în parte aceasta, într-o vreme când ziarul din capitală n'au mai sosit dela 25 August până zilele trecute, — reale servicii, *Telegraful* era singurul informator al nostru și prin noi al poporului.

În ceea ce privește marele eveniment al recuceririi Ardealului, sânt fericit că ni s'a întâmplat să fiu pe aici, să-l trăiesc din plin, chiar în forma cea mai grea. Fiind numit cu 1 Sept. profesor la Brașov, am rămas în mijlocul satului, căci niciodată n'am văzut mai multă jale și niciodată n'am simțit ca acum cuvintele Mântuitorului: „Mi-e milă de popor”. Plecau bieții români în bejenie cu ce brumă încăpăa într'un car, plus copiii de-asupra. Trăgeau vitele cu limba scoasă de oboseală și de sete, câte un vițel s'abiera legat înapoia carului, dincolo plângea un copil, în vreme ce altul, neștiutor, părea fericit de drumul ce-l făcea într'un asemenea convoiu. Și tot așa treceau triști, obosiți, amestecați: oameni, vite, turme de oi. Oamenii mei și tineretul părăsiseră satul. Pe ulițe și prin curți nu vedeai decât câte un cap speriat de femeie, care plângând îmi lua brațul: „Să nu plecați și Du., dle Părinte!” Ce puteam face și eu! Și totuși, niciodată nu voiu uita resemnarea ce citeam pe fețele lor... Odată, cu satul sub tunurile inimice, frontul fiind aproape de sat, ne-am trezit cu avioanele inimice de-asupra, în vreme ce pe marginea gropii dau deslegarea unui mort. Nu s'a clintit nimeni. Nici eu nu mă recunoșteam. Dar... laudă Domnului Hristos pentru toate.

Am învățat mult. Acum e liniște în sat. Ceea ce mă doare este că dușmanii ni-au lovit biserica în plin. Parcă au știut de credința și românismul ce s'au frământat acolo și de atâtea rugăciuni înălțate la sf. altar pentru realizarea acestora și înfrângerea lor. Biserica a ispășit pentru sat. Un proiectil a atins puțin școala conf. din curtea bisericii; un altul a căzut în fața sf. Altar, împoșcând pereții cu schije; altul a că-

Consolidarea bunei înțelegeri

În vremea din urmă presa noastră a înregistrat două acte, care dovedeau o deosebită înțelegere a intereselor României.

Aceste acte de bunăvoință, săvârșite de autoritățile sovietice, au produs cea mai bună impresiune în opinia publică a țării întregi.

Cel dintâi act era hotărârea Mareșalului Malinovski, care, stabilind ordinea monetară, a declarat leul românesc singura monedă cu putere circulatorie pe teritoriul României contribuind, în acest mod, la reînvierea vieții economice a țării.

Al doilea act este comunicatul înaltului comandament sovietic, care a citat foarte elogios acțiunea trupelor române și a constatat contribuția însemnată ce o aduc românii în mersul războiului.

Toate aceste manifestări sincere au darul de-a întări și adânci bunele raporturi între România și marea ei vecină dela Răsărit.

Nu este firea Românilor să uite binefacerile ce li se aduc, dimpotrivă, vor căuta cu atât mai vârtos, căi și mijloace, să consolideze opera apropierei sufletești între țările aliate în vederea unor țeluri clare de viață.

zut în plin distrugând acoperișul și tavanul de de-asupra sf. Altar. Sf. masă e neatinsă. O schijă a atins icoana micii Domnului de pe sf. masă, trecând prin cununa din jurul capului.

Fiind chemat într'un sat vecin, Cucerdea, la o îngropăciune, deși sub artileria inamică, spuneau oamenii, care au rămas în sat, că soldații unguri, când au simțit că vor fi alungați, umblau cu mănunchiuri de paie să dea foc caselor. Au și ars câteva.

Așa că pe aici bucuria cea mare se împletește cu anumite necazuri, care — însă se vor lecu.

Mă opresc aici cu rugămintea, ca Dumnezeu să aperse Biserica și Țara românească întregită.

Preot GH. C. DIACONU

Jale și bucurie

Cu simțământ, de profundă jale, mă gândesc la ceea ce s'a întâmplat acum patru ani, în ziua de 30 August al anului 1940.

A cuprins atunci toate piepturile românești o revoltă mare foarte.

Au rourat atunci în ochii tuturor lacrimile unei sfâșietoare dureri, căci ne dăm prea bine seamă ce însemna robia pentru un milion și jumătate de frați ai noștri ajunși sub jug.

Ne-a durut și mai tare cu scurgerea vremii, — fiindcă presimțirea noastră se adeverise cu vârf și îndesat: frații noștri, nevoiți au fost să treacă pe sub furcile caudine ale celor mai sângeroase prigoane, — ne apar în che-nar sângeri: martirii dela Trăsnea, Ip, Cornești, Oroiu de Câmpie ș. a.

Atunci — și până mai ieri alături — în inimile noastre erau sălăsluite numai chin și jale; — acum, atături de durere care stăruie încă pentru pătimirile de „dincolo”, în noi izbucnește și bucuria rodită de nădejdea cuvenitei reveniri sub cerul Patriei române a fiilor înstrăinați.

Văpaia acestei nădejdi, la rândul ei, hrănită este de mășăluirea victorioasă a ostașilor noștri și aliați prin ținuturile cutopte.

Cu legitim neastăpăr s'apetăm comunicatul militar, care să ne vestească completa descătușare a Ardealului și mândra falfăire a tricolorului românesc — pentru a doua oară — pe bulevardele capitalei dușmane.

Pr. Ioan I. Suciu

Citiți și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacția și Administrația: Sibiu, Academia teologică „Andreiană”. Director: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 900.

Ordinea examenelor

Sesiunea Octombrie la Facultatea de Drept, Cluj-Sibiu

Se aduce la cunoștința studenților Facultății noastre că examenul de admitere și examenele de licență și doctorat din sesiunea de toamnă vor avea loc dela 16—31 Octombrie 1944.

Inscrierile pentru aceste examene se vor face în zilele de 12 și 13 Octombrie. Pentru înscriere, la examenele de licență și doctorat, studenții vor prezenta caietele de cursuri încheiate pentru anul școlar 1943—1944.

Pentru examenul de admitere, candidații vor prezenta diploma de bacalaureat, extrasul de naștere, certificatul de naționalitate și certificatul medical, eliberat de dispensarul studențesc. Taxa de înscriere este de 1000 lei.

Examenul de admitere: Scris: Limba latină, prof. P. Poruțiu (bac. teor.) Al. Angelescu (bac. com.) 16 Oct.; Drept, prof. A. Ionașcu 16. Oral: Filosofie, Prof. E. Sperantia 17; Istorie, Prof. G. Sofronie 18 Oct.

Anul I. Drept Civil Prof. A. Ionașcu 20—21; Drept Constituțional, Prof. R. Boila 23—24; Filosofia Dreptului, Prof. E. Sperantia 25—26; Drept Roman, Prof. Gh. Ciulea 27—28 Oct.

Anul II. Drept Roman, Prof. T. Moșolu 16—17; Economie Politică, Prof. Gh. Coroamă 18—19; Drept Civil, Prof. Al. Angelescu 20—21; Drept Administrativ, Prof. E. Tarangul 23—24; Drept Penal, Prof. T. Pop 25—28 Oct.

Anul III. Drept Internațional Public, Prof. Gh. Sofronie 16—17; Procedură Civilă, Prof. A. Ionașcu 18—19; Drept Comercial, Prof. P. Poruțiu 20—21; Economie Politică, Prof. D. B. Ionescu 23—24; Drept Civil, Prof. S. Brădeanu 25—26 Oct.

Anul IV. Drept Civil, Prof. C. Negrea 16—17; Finanțe și Statistică, Prof. P. Poruțiu 18—19; Drept Internațional Privat, Prof. Gh. Sofronie 20—21; Istoria Dreptului, Prof. Al. Angelescu 23; Sociologie Națională, Prof. T. Pop 24; Drept Comercial, Prof. C. Petrescu Ercea 25—26; Legislație Agrară, Prof. C. Petrescu Ercea 27—28 Oct.

Doctorate în zilele de 30—31 c. — Restanțierii se vor prezenta în zilele fixate pentru profesorii respectivi.

Răspândiți cu drag

Telegraful Român

Organul lui Șaguna din 1853

Pe cât este de departe cerul de pământ și spiritul, de materie așa este idealul culturii majore creștine față de cel antic și față de al oricărei alte culturi minore, pozitiviste etc., care au ca model pe omul vicios, în opoziție cu desăvârșirea lui Dumnezeu.

Nici un alt sistem etico filosofic de viață nu se poate prevala de însușirile celui creștin, capabil să dea omului o conștiință viguroasă, după măsura chemării sale cerești.

Acum când geme disperată pe ruine, umanitatea deametică din nebunia civilizației pe care a adrat-o, trebuie să se convertească din mirajul visurilor sale deșarte. O elementară înțelepciune îi impune să nu se mai arunce în aventură, mănă de spiritul faustic, tehnic, care a deslănțuit cataclismul apocaliptic de azi. Ea poate îmbrățișa cu încrederea cea mai salvatoare ideologie de progres cultural și social, Evanghelia, care s'a dovedit în decursul istoriei zlditoare de pace, de ordine, de libertate, de egalitate, de drepturi și dreptate pentru toți oamenii, — frați între ei și fiii lui Dumnezeu.

Experiența tristă a războiului să învețe umanitatea ce înseamnă decăderea dogmei creștine dela postul de comandă al vieții sale, să se căiască sincer și să

FOIȘOARA

Sensul culturii

Convertirea la Evanghelie

de prof. SIMEON RADU

Hristos voește ca duhul Lui să răsbată la inimile tuturor oamenilor, ca printr-o viață mai bună, să devină fiii lui Dumnezeu, desăvârșiți în știință și în cultură adevărată, zidită pe respectul și împlinirea voli Sale!

Atingerea acestel desăvârșiri dă sensul integral al culturii umane. Aceasta cu întreg aportul său progresist educativ, — cuvânt, carte, școală de orice grad, metodă, etc. — să nu uite că are idealul suprem, ca ori unde trăiește un om, să-i a rate rațiunea ultimă a existenței sale, să-i dea o dragoste de viață și să-i sporească resursele de energie spirituală. Să nu uite că trebuie să-l facă mai bun și să-l sfințească. Singur acest ideal să-l involbureze marile avânturi de creație, către zările albastre ale cerului, ca și mai mult omul să înțeleagă că trebuie să lapede haina păca-

tului, ca să se ridice, pe sine și pe semenii săi, la asemănarea cu Dumnezeu: Adevărul, Binele și Frumosul absolut. Așa se va coborî pe pământ împărăția cerurilor, care pare azi un vis...

În viitor, problema culturii trebuie să rezolve eliberarea sufletului din cămașa de forță a civilizației mloape, pierdută în tehnică, mașină și materialism absurd. Pentru că ea nefiind făcută pe măsura lui — cum spune Carrel (pg. 35) — a adus nenorocita negație a dogmei și a certitudinilor metafizice. Civilizația a spânzurat sufletul în haosul incertitudinilor și a problematizat totul. I-a înăbușit aspirațiile către realitățile transcendente, l-a scos din orizontul revelării misterelor, i-a oprit depășirea în sânrile veșniciei, ferecându-l de pământ și slăbindu-l puterile pentru cucerirea paradisiului pierdut care ne chiamă printr'un sentiment nostalgic viitor, — el fiind leagănul obârșiei și al fericirii adevărate.

Rezolvarea totală a acestei eliberări se află în paginile de foc ale Evangheliei care a proclamat primatul spiritului în viață și în cultură, cu toate prerogativele Divinității asupra sa. Isvor nesecat de energii spirituale și morale, generatoare de virtuți supranaturale, ea oferă soluții optime tuturor problemelor vitale care se pun omu-

lui. Dar cu o condiție: eliberarea spiritului prin știință să fie călăuzită de lumina harului și a certitudinilor revelate de Hristos.

Nu mai Evanghelia va opera grandiosul fenomen al ieșirii din impasul crizei morale moderne. Ea redă omului puterea fermecătoare a convertirii la o viață nouă. Ea dă speranțe mari în neliniștea contemporană și arată că dreptul forței și al pumnului — intrupate în supraomul preconizat de Nietzsche — nu poate crea o ordine umană superioară, mai bună decât cea prezentă. Ea spune că acolo unde înfloresc cultul forței, se vestejește cultul spiritului (Cf. D. D. Roșca, Existența tragică, p. 125), care face destrnul măreț al omului sub soare. Forța coboară pe om în biologic, voluptate și tare de natură, unde nu mai există demnitate morală, cu acte de caritate, devotament și sacrificiu izvorite din iubire, și nici progres cultural. Ea deslănțue feroce pătimile dintre oameni, care prefac totul cenușă.

Evanghelia dă culturii aripi de vultur și orizont infinit, după măsura supremă a spiritului; îi oferă o bază polidimensională pe un fond bogat; îi aprinde candela unui ideal transcendent; sporește energiile creatoare și perfecțează o metodă pentru atingerea sublimiei demnități de „om”.

Schimbări la Ministerul Culturii naționale și al Cultelor

București 7 — Dl General Ioan Boițeanu, ministrul Culturii naționale, Cultelor și Artelor, a făcut următoarele numiri:

Secretar general al Subsecretariatului de Stat al școalelor: dl Miron Nicolescu.

Secretar general al Cultelor și Artelor: dl Prof. univ. Dr. N. Popescu-Prahova.

Secretar general al Educației extrașcolare: dl Consilier Dr. Ioan Bratu.

Director general al învățământului primar-normal și seminarial: dl Inspector general școlar Teodor Neș.

Director general al învățământului secundar: dl Octavian Halunga.

Director general al învățământului profesional: dl Ilie Cristea.

Ce au făcut nemții pe la Turda

Instalând tunurile în munții dela Cheile Turzii, de acolo au ținut orașul sub foc permanent, în vreme ce pedestrașii maghiari au pătruns în străzile Turzii și au incendiat casele locuitorilor, omorând și jefuind pe români și evrei.

În opera de pustiire a orașului Turda nemții nu s'au lăsat mai pe jos de aliații lor maghiari, ci au trecut din fabrică în fabrică și au ridicat cele mai costisitoare mașini dela întreprinderile românești: „Industria Sârmei“, uzinele de porțelan și fabricile de sticlă. Turda este azi oraș distrus... — Vinovații trebuie să-și ia răsplata cea mai aspră, dacă au pus lupta pe viață și pe moarte prin orice mijloace.

aprecieze certitudinea metafizică creștine pe care le-a desconsiderat și să le accepte cu toate feroarele sufletului său, ca să-și clădească pe ele viața de mâine. Refuzând aceasta, ea dovedește că n'a înțeles nimic din flagelația acestui măcel, iar consecințele vor fi funeste.

Dar nu ne îndolm că ea își va face un examen și-un bilanț al non-valorilor realizate în ultimii cinci ani de luptă. Obosită și slăbită în energii spirituale, este un fapt natural că omenirea să dorească o epocă de liniște, de pace și de armonie durabilă. Dacă ea este convinsă că în acest război a ajuns disprețuind lumina lui Hristos, să aibă încredere că tot ce a pierdut și după tot ce aleargă, va dobândi prin duhul Evangheliei, care se situlează la polul opus al celui luciferic, absurd și teluric al acestui veac.

E de mare folos ca omenirea să pătrundă sensul Evangheliei, cu care începe și cu care sfârșește destinul său. Dacă acest desin stă în creația culturii majore, ea să nu uite că aceasta nu există aievea decât în revelația creștină, în Evanghelie, care o cuprinde ca pe o comoară ascunsă în țărână. Spre ea să se îndrepte, căci li va fi călăuză credincioasă pe drumul către limanul mântuirii sale.

Dreptate socială

Semnul sub care se petrec frământările zilelor noastre, este acela al unei impetuoase porniri pentru cucerirea dreptății. „Vrem dreptate“, e strigătul cel mai profund ce pleacă de pe buzele multimilor obdite și asuprite de un regim care nu a știut decât să înăbușe cele mai firești porniri ale vieții.

Dreptatea este un bun suprem al vieții după care oftează de atâtea vreme oamenii și pentru împlinirea căruia se fac astăzi atâtea jertfe. E un bun, fără de care nu poate trăi nici cel mai umil îns, și nici colectivitățile, mai mici sau mai mari.

Dar zbaterea aceasta după dreptate, suspinul după realizarea ei a devenit tot mai puternic și pentru că oamenii nu au fost de acord asupra înțelesului ei, și mai ales asupra căilor și mijloacelor pentru realizarea ei.

Dreptul roman spunea că dreptatea se împlineste prin aceda că „dai fiecăruia ce este al său“. Însă tocmai de aici, dela această definiție, au pornit cele mai mari lupte în istorie, pentru că nu s'au înțeles nici odată, ce este și cât este dreptul unuia și al altuia, fie că a fost vorba de precizarea lui între indivizi singurateci, sau între colectivități.

După o îndelungată căutare și experiență, mintea omului a ajuns să definească principiul dreptății într-o formulă negativă: „ceea ce ție nu-ți place, altuia nu face“.

Dar prin această definiție se răpește întreg dinamismul dreptății, întreagă valoarea și puterea ei creatoare. Dreptatea nu poate fi împlinită integral printr-o atitudine pasivă, de rezervă, printr-o opreliște de a nu face semenului tău un lucru care nu-ți convine ție.

Fată cu aceste definiții și căi pentru împlinirea dreptății, Iisus Hristos a deschis omenirii o altă perspectivă, o altă cale, pe care Biserica o propovăduiește neîncetat.

Iată-o: „Precum voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți-le și voi lor asemenea“. E cea mai cuprinzătoare accepțiune ce o poate primi dreptatea și singura cale prin care se poate realiza. E înțelesul care dă dreptății sensul pozitiv, care o așază ca pe un principiu viu și creator. E înțelesul care leagă dreptatea nu numai de muncă, ci și de iubire, care dă armonia socială.

De fapt dreptatea este încununarea muncii, dar ea nu poate mulțumi pe nimeni, până când nu li urcă pe treapta mai înaltă a iubirii. Oamenii nu se vor putea bucura niciodată de dreptate, până când nu vor începe să se iubească și să-și facă unul altuia binele. Schimbul acesta de bine între omenire, comuniunea aceasta a iubirii, li poate face numai mulțumiri.

Înzadar ai satisface toate pretențiile tuturor categoriilor sociale, și ți ai împărți dreptatea după dorința lor, când ele nu înțeală a se privi dușmănos, când din inima lor nu este alungată ura chinuitoare și răsunătoare, ele nu vor fi și nu pot fi mulțumite...

În frământarea veacului nostru Biserica își simte mai puternic și mai necesare vieții principiile date ei de Mântuitorul.

Ea n'a încetat a propovădui dreptatea și deaceia e gata să dea binecuvântarea ei tuturor strădaniilor omenești, care vor să o realizeze în chip desăvârșit.

Muncă, dreptate și dragoste sânt principiile noilor așezări, pe care Biserica le susține și binecuvintează.

Pr. V. Coman

A dispărut disciplina

Moscova 6 — După cum rezultă din cuprinsul unor prețioase documente capturate de către Armatele sovietice, disciplina din rândurile trupelor germane scade mereu. Acest fapt ne dă dreptul să credem că prăbușirea militară a naziștilor se apropie cu repeziune, și că aceasta este o chestiune de timp, relativ scurt.

Evacuarea civililor din Dunquerque

Londra 7 — Ca urmare a armistițiului intervenit între beligeranți, 19.000 de civili au fost evacuați din orașul și portul Dunquerque.

Luptele pentru cucerirea fortăreței vor continua.

Raze de lumină

După patru ani de întunecime nocturnă, în capitala țării noastre a început montarea becurilor electrice pe bulevarde și străzi, ca tot atâtea pregătiri pentru încetarea camuflajului. Semn că încetșor se apropie mult oftata pace între popoare și razele de lumină vor lua pretutindeni iarăș locul întunecului de noapte. „Să se facă lumină“....

Armatele germane în descompunere

București 7 — Trupele germane cari se află în contact cu trupele române și sovietice, lasă de dorit în multe privințe. Ele duc lipsă de efecte, de muniții și de hrană. Unele companii nu mai au decât câte 40—50 de oameni, majoritatea înaintați în vârstă și insuficient instruiți. S'a dat ordine severe de cruțare a munițiilor, trăgând numai când trebuie. Disciplina se diminuează constant. Pentru a opri fuga ostașilor de pe front, unitățile angajate în lupte au fost încadrate de formațiuni de siguranță.

Tirul bine dirijat al artileriei noastre face goluri impresionante în rândurile rărite ale acestor trupe.

Eliberarea Greciei

Londra 7 — Trupele britanice debarcate în Grecia înaintează rapid. Aproape tot Peloponezul este curățit de Germani. Insula Samos a fost eliberată fără nici o pierdere. În împrejurimile Atenei grupe de Antași luptă cu trupele germane.

Dl Roosevelt și Cordell Hull și-au exprimat bucuria pentru începutul de eliberare a Greciei, de unde a răsărit ideea libertății și civilizația europeană.

Invățătura zilei

Impărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie întru Duhul Sfânt.
Romani 14, 17

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:
Duminică 8 Oct. — C. Pelagia
Luni 9 Oct. — † Ap. Iacob

Ion Opris

Noembrie 1918...

Intreg Ardealul era în freamăt. Soarta întâiului război mondial fusese pecetluită; monarhia pajurei cu două capete, în descompunere; națiunile asuprite de veacuri își afirmă viguros dreptul de autodeterminare. Dincoace de munți se constituiesc sfaturi naționale, a căror misiune de căpetenie era pregătirea marelui adunări dela Alba-Iulia.

Părintele Ion Opris din Cristiș se dedică din tot sufletul campaniei de lămurire a obștei asupra îndatoririlor ei în acele vremuri de definitivă clarificare a unui proces de veacuri.

Într-una din zilele decisive ale lui Noembrie 1918, Sfatul național din Turda descinsese în parohia sa. Adunarea sătească s'a ținut în fața bisericii ortodoxe. Părintele Ion Opris tocmai citea manifestul prin care Sfatul național al Românilor ardeleni chema tot poporul la arme, pentru înfăptuirea unirii cu Patria-Mamă, când 24 jandarmi veniți din spre Ghiriș s'au năpustit asupra mulțimii, împărțind în dreapta și în stânga lovituri de pat de pușcă.

Scăpat din învălmășală, pe când căuta să se pună la adăpost de furia penelor de cocoș, un glonte de armă care l-a lovit drept în inimă, l-a răpus pe loc. Unul din cei opt copii ai săi, a avut aceeași soartă.

GRIG

Serviciul religios

În fiecare zi dimineața la ora 6¹/₂, Utrenie și în continuare Sfânta Liturghie. În fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului“.

În Duminică și Sărbători dimineața la ora 8¹/₂, Utrenia, în continuare la ora 9¹/₂, Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei“, sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.

Duminică în 8 Octomvrie 1944, servesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeș, cons. Dr. Andrei Gălea și prot. Mihail Neagu; diaconii: Ioan Circov și cons. Alex. Păpa. Predică: I. P. C. Arhim. T. Scorobeș. — La Oastea Domnului predică: Pr. Ioan Albu dela parohia Sibiu-Iosefin.

FARMACIILE DE SERVICIU

Sâmbătă 7 Oct. Dr. Binder Ioan, str. A. Iancu 9
Duminică 8 Oct. Jantea M., Piața R. Ferdinand 20
Luni 9 Oct. Wermescher E., Piața R. Ferdinand 17
Marți 10 Oct. Lieb Victor, str. Regina Maria 59
Miercuri 11 Oct. Pop str. Regina Maria 36
Joi 12 Oct. Müller Eric Piața Regele Ferdinand 10
Vineri 13 Oct. Timal, Siegfried str. Turnului 18

Inaintarea trupelor sovietice în Jugoslavia

Londra 7 — Trupele sovietice au ocupat Pancevo la 14 km. Nord-Vest de Belgrad. Ultimele telegrame de aseară anunță că ele luptă în periferiile capitalei sârbești. La Nord trupele sovietice au ocupat Meleci, pe linia ferată dintre Belgrad — Seghedin — Budapesta.

Românii din regiunea secuizată

Constatări și concluzii

În editorialul „Telegrafului” de alaltăieri s'a făcut elogiul — pe cât de frumos pe atât de meritat — al fraților noștri din regiunea secuizată, pentru eroica lor statornicie în credința strămoșească. În adevăr, covârșitoarea parte a acestor frați nu s'au lepădat de legea românească nici în vâltoarea cumplitei urgii ce s'a deslănțuit asupra lor în tragica toamnă a anului 1940, urgie care a durat patru ani de zile, fără să-și micșoreze violența.

Impresionanta constatare merită toată atenția noastră, fiindcă exegeza ei duce la concluzii dintre cele mai importante pentru politica bisericească a Statului român.

Imbucurătorul fenomen din regiunea secuizată dovedește încă odată, că dreapta credință a neamului nostru nu are numai puterea de a deschide porțile vieții cele veșnice pe seama mărturisirilor ei, ci este și un incomparabil factor al solidarității naționale.

Ispitiți de vântul vremii sau siliți de teroarea stăpânirilor străine ori de potrivniciile altor împrejurări, fiii aceluiași neam își pot pierde datinile bătrâne, își pot schimba portul sau își pot uita până și limba strămoșească.

Totuși, ei nu se răzlețesc, dacă țin cu sfințenie la comunitatea credinței întru care s'au născut și întru care doresc să se săvârșească din viață.

De sigur, ei rămân și cu conștiința comunității biologice, a sângelui; dar aceasta e copleșită mai ușor de ceilalți factori ai vieții externe și astfel pier mai repede.

Credința religioasă e bunul suprem al sufletului omenesc. De aceea ține la el Românul cu atâta sfințenie și statornicie. Și tot de aceea își iubește el cu atâta devotament și cu atâta jertfelnicie Biserica, așezământul sacru care-i ocrotește și-i sporește acest bun.

Și când toți Românii fac așa, ei își zidesc cea mai tainică frăție în jurul aceluiaș pahar din care se împărtășesc cu „pâinea cea cerească” — și între zidurile aceleiaș cetăți nebiruite care este Biserica dreptmăritoare a lui Hristos.

Frăția religioasă implică și sporește solidaritatea națională, căreia-i împrumută temeinicia și durabilitatea celor mai sfinte lucruri.

Profesioniștii sociologiei se gâlcesc întreolaltă când e vorba de ierarhizarea factorilor cari promovează solidaritatea națională. De astădată noi nu ne amestecăm în gâlceava lor. Atâta putem afirma totuși, fără teama de a fi desmințiți, că cel puțin în istoria neamului nostru factorul religios al ortodoxiei și-a dovedit primatul în zidirea comuniunii naționale.

Aceasta este concluzia ce se desprinde și din eroica statornicie în credință a fraților noștri din regiunea secuizată, regiune întoarsă din nou la sinul patriei-mame, prin nebiruita vitejie a oastei noastre și a celei rusești.

Nu ne îndoim că guvernul de azi și cel de totdeauna al Țării va ști să tragă învățămintele cuvenite privitoare la politica bisericească a Statului român.

R. B.

Amiciția anglo-franceză

Londra 7 — Marția viitoare va avea loc în Camera Comunelor o întrunire pentru reconstituirea comitetului parlamentar anglo-francez. Acest comitet va avea un rol deosebit la întărirea legăturilor de amiciție între Franța și Anglia.

Un nou discurs electoral al Președintelui Roosevelt

Washington 7 — În cadrele campaniei electorale pentru apropiatele alegeri președințiale, dl Francisc Delano Roosevelt a rostit un alt mare discurs, în care a trecut în revistă problemele la ordinea zilei.

Impotriva afirmațiilor anumitor ziare și personalități americane, Președintele Roosevelt a declarat că nu are intenția să suprimă alegerile, răpind astfel cetățenilor din USA un drept elemental al lor.

În continuare, dl Roosevelt a declarat că războiul încă nu e câștigat. E adevărat că Generalissimo Eisenhower a scris în patru luni de zile una din cele mai strălucite pagini din istoria militară a lumii și că operațiile din Pacific au împins linia frontului la o distanță de peste opt mii km. de Pearl-Harbour, dar atât germanii cât și japonezii rezistă cu dârzenia desnădăjduitului.

Înțelegerea dintre Națiunile Unite ne va ajuta să ducem la bun sfârșit această luptă uriașă pentru libertatea popoarelor și pentru statornicirea unei păci mondiale drepte și durabile, cu toate că Hitler și Himmler reduc la tăcere pe toți ofițerii conștiinței ai armatei germane, cari își dau seama de inutilitatea prelungirii unui război fără nădejde pentru inamicii noștri.

Am biruit grele crize economice. Vom birui și greul răboiului actual, — a spus dl Roosevelt.

Cât privește restricțiile impuse poporului american de starea de război, dsa a declarat că acestea vor fi abolite progresiv.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor desfășurate în 6 Octombrie:

În Transilvania centrală, trupele noastre au realizat câștiguri de teren la Nord de Murășul mijlociu.

În Transilvania de Vest și Ungaria, trupele noastre cooperând cu trupele sovietice, au respins mai multe contraatacuri puternice ale inamicului.

În Banatul jugoslav, ele au atins Tisa pe un front larg.

Frontul din Răsărit

Londra 7 — Din Moscova se anunță ocuparea insulei Esel, cea mai mare insulă estoniană. Prin ocuparea acestei insule, flota rusă intră în Baltica de răsărit și amenință grav pe germani.

Frontul din Balcani

Londra 7 — Armatele rusoromâne au trecut frontiera Ungariei, ocupând peste 100 localități între care Maco și Gyula.

Un alt pericol pentru Ungaria îl prezintă înaintarea forțelor sovietice din Sud, dealungul frontierei ungare, unde au atins Tisa. Realizând o breșă între Belgrad și frontiera Ungariei, armatele rusești se află în această regiune la 75 km. de Seghedin, unul dintre cele mai mari orașe ale Ungariei. Între Negotin și Niș s'au înregistrat progrese. Lupte grele se dau lângă Niș. În Muntenegru, trupele jugoslave amenință Cetinge.

În Grecia, operația de curățire continuă. Ultima insulă curățită.

Intrevederea

Stalin-Tito

Londra 7 — Redactorul diplomatic al ziarului londonez Daily Telegraph scrie că Mareșalul Tito a vizitat recent pe Mareșalul Stalin, cu care a avut o întrevedere.

Ofensiva sovietică împotriva germanilor și ungarilor din Balcani ar fi fost pusă la punct în cursul acelei întrevederi.

tită este Samos. Operația s'a efectuat fără nici o pierdere. Forțele britanice înaintază dinspre Patras pe țărmul golfului corintic. Portul Patras este în stare de serviciu, germanii, în retragerea lor, neavând timp să-l distrugă.

Din Cairo se anunță că la Atena se dau lupte între patrioții greci și germani.

Președintele Roosevelt a declarat că poporul american a primit cu vie emoție știrea debarcării trupelor britanice în Grecia.

Frontul din Apus

Londra 7 — Marele asalt aerian asupra Germaniei s'a continuat în noaptea trecută. Au fost crud bombardate orașele Dortmund, Brema și Berlin. La Brema s'a observat că incendiul se întindea dela un capăt la altul al orașului. La Berlin, acest bombardament era al treilea în 24 pe ore. În partea de vest peste 1250 bombardiere și 1000 avioane de luptă. 39 avioane inamice au fost distruse. 19 bombardiere și 10 avioane de luptă aliate au fost pierdute.

În Olanda, canalul Leopold a fost trecut pe un front de 5 km. Se dau lupte între canalul Leopold și malul sudic al estuarului Escaut. Trupele canadiene de pe malul Escaut-ului și-au extins pozițiile cu 7 km. La Nord-vest de Anvers armatele aliate au înaintat 5 km. în direcția Tilburg.

Aviația britanică au executat ieri 1500 ieșiri. Aviația germană a executat 100 ieșiri.

În Italia, artileria armatei a 5-a a bombardat intens trupele germane, cuprinzând Loyola, la 20 km. sud de Bologna.

Pentru profesorii de limba engleză

București 7 — Ministerul Culturii naționale și al Cultelor invită pe toți profesorii cari au dat examen de capacitate la limba engleză, să-și comunice de urgență adresa actuală, indicând și locul unde ar dori să funcționeze în acest an școlar.

Ultima Oră

Ofensiva împotriva Prusiei Orientale

Moscova 7 — Armatele sovietice au deslănțuit o ofensivă în clește împotriva Prusiei orientale pornind din Nord și Sud.

Brațul de Nord s'a pus în mișcare ieri. Localitatea Șauly, situată la 85 mile de Tilsit, a fost cucerită. Situația trupelor germane din spațiul Riga s'a agravat.

O altă ofensivă sovietică — aceasta vizând Varșovia — a fost deslănțuită pe râul Narev.

București 7 — În consiliul de miniștri care s'a ținut astăzi dl General Mihail Racoviță a făcut o dare de seamă asupra situației militare. De asemenea, s'au făcut ultimele retușuri ale legii chiriiilor.

— Asupra Germaniei s'a năpustit mari atacuri aeriene.